

Рішення Вченої ради
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»
від 28 березня 2024 року (протокол № 4)

Про результати наукової роботи
за 2023 рік та завдання на 2024 рік

Заслухавши та обговоривши доповідь проректора з наукової роботи Миронюка І.С. «Про результати наукової роботи за 2023 рік та завдання на 2024 рік», **Вчена рада констатує**, що у звітному році науковці університету, відповідно до пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, виконували 11 наукових робіт (7 фундаментальних, 2 прикладні та 2 наукові роботи молодих вчених) за рахунок коштів державного бюджету з річним обсягом фінансування 8 млн. 776 тис. 040 грн. (фундаментальні – 4876,040 тис. грн., прикладні – 900,000 тис. грн., наукові роботи молодих вчених – 3000,000 тис. грн.).

У 2023 році, за результатами проведеного конкурсного відбору, розпочалося виконання 3 проектів науково-дослідних робіт на загальну суму 2450,000 тис. грн., які фінансувалися за рахунок коштів загального фонду державного бюджету:

«Гібридні органічно-неорганічні перовскітні матеріали на основі четвертинних гетероциклічних катіонів для потреб сонячної енергетики» (науковий керівник – к.х.н. В.І. Сідей) на суму 945,000 тис. грн. Мета науково-дослідної роботи полягає у розробці фундаментальних основ для пошуку та одержання нових безсвинцевих гібридних матеріалів на основі четвертинних гетероциклічних катіонів та халькогенгалогенідних аніонів зі структурою перовскіту для створення на їх основі функціональних матеріалів для сонячної енергетики;

«Права на віртуальні активи та особисті немайнові права в епоху цифровізації» (науковий керівник – д.ю.н., проф. С.Б. Булеца) на суму 840,000 тис. грн. Метою науково-дослідної роботи є дослідження нормативно-правового регулювання забезпечення особистих немайнових прав особи та прав на віртуальні активи в умовах цифровізації в Україні, Європі та Азії, а також розробка пропозицій для удосконалення законодавства України щодо здійснення та захисту цих прав, спрямованих на захист національної безпеки та поглиблення європейської інтеграції;

«Забезпечення прав людини в умовах надзвичайних юридичних режимів: інституційна спроможність держави та національна безпека» (науковий керівник – д.ю.н., проф. Я.В. Лазур) на суму 665,000 тис. грн. Науково-дослідна робота спрямована на дослідження правових механізмів забезпечення прав людини в умовах екстраординарних обставин, які несуть невідворотну і безпосередню загрозу національній безпеці, правам людини, сталому розвитку суспільства, конституційній демократії, довкіллю і здоров'ю населення.

Крім того, МОН України у 2023 році було профінансовано 2 наукові роботи молодих вчених:

«Нові високоефективні Ag^+ провідні матеріали на основі сполук структури аргіродиту» (науковий керівник – к.х.н., старший дослідник А.І. Погодін) на суму 1600,0 тис. грн. Наукова робота спрямована на дослідження високоефективних Ag^+ провідних матеріалів зі структурою аргіродиту, на основі твердих розчинів складу $\text{Ag}_{6+x}(\text{P}_{1-x}\text{Ge}_x)\text{S}_5\text{I}$, з метою одержання перспективних зразків, придатних до використання в якості робочих елементів твердотільних джерел енергії (акумуляторів);

«Екологічно безпечні Ag -провідні тверді електроліти для новітніх систем накопичення енергії» (науковий керівник – к.х.н., старший дослідник М.Й. Філеп) на суму 1400,0 тис. грн. Наукова робота спрямована на одержання оптимальних за властивостями Ag^+ іонпровідних матеріалів на основі тетрарних сполук структури аргіродиту Ag_7PS_6 та Ag_8GeS_6 , придатних для використання в якості новітніх систем накопичення енергії.

Загалом обсяг фінансування наукових робіт молодих вчених за рахунок коштів держбюджету у 2023 році становив 3000,000 тис. грн.

У 2023 році за результатами конкурсного відбору проєктів фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих вчених перемогу здобули 3 проєкти Ужгородського національного університету, фінансування яких розпочнеться з 2024 року за рахунок коштів Державного бюджету України:

«Захист інформаційної безпеки при управлінні проєктами міжнародного співробітництва на засадах гарантування національної безпеки України» (науковий керівник – д.т.н., проф. О.Ю. Мулеса). Наукова робота спрямована на удосконалення інституційних, правових, інформаційних та технічних аспектів механізму гарантування національних інтересів та національної інформаційної безпеки у процесі міжнародного співробітництва та управління проєктами задля відбудови України у післявоєнний період;

«Технологічні та екологічно безпечні тверді електроліти як матеріали для відновлюваних джерел енергії» (науковий керівник – к.х.н., старший дослідник А.І. Погодін). Наукова робота забезпечує вирішення важливих енергетичних та матеріалознавчих проблем, створення технологічно простих, екологічно безпечних та високоефективних Ag^+ провідних твердих електролітів як робочих елементів твердотільних джерел енергії, придатних до накопичення енергії, що виробляється відновлювальними джерелами енергії;

«Органічно-мінеральні композити на основі біовугілля та гетероциклічних солей, як інноваційні агрохімічні засоби» (науковий керівник – к.х.н., доцент М.М. Кут). Основними завданнями наукової роботи є розробка методів цілеспрямованого одержання перспективних та конкурентоспроможних органічно-мінеральних композитів на основі біовугілля з додаванням гетероциклічних солей на основі 1,2,4-триазолу, тіазолу, піридину та піримідину.

Крім того, у звітному році науковими та науково-педагогічними працівниками виконувалися госпдоговори, договори на проведення клінічних досліджень, грантова угода та міжнародні проєкти з річним обсягом фінансування 4 млн. 676 тис. 541 грн.:

Договір на виконання науково-дослідної роботи «Проведення спектрального аналізу зразків активаторів горіння з ідентифікацією в них полімерного нітрилу пара ціану та визначенням його вмісту» (науковий керівник – д.ф.-м.н., проф. Л.М. Сусліков). Фінансування – 24,0 тис. грн. за рахунок коштів Інституту проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України;

Договір на виконання науково-дослідної роботи «Проведення спектрального аналізу зразків активаторів горіння з ідентифікацією в них параізоціаногену» (науковий керівник – д.ф.-м.н., проф. Л.М. Сусліков). Фінансування – 10,0 тис. грн. за рахунок коштів Інституту проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України;

Договір на виконання науково-дослідної роботи «Розроблення схеми санітарної очистки населених пунктів Солотвинської ОТГ Тячівського району Закарпатської області» (науковий керівник – к.держ.упр. В.Ю. Пересоляк). Фінансування – 49,5 тис. грн. за рахунок коштів відділу архітектури та містобудування Солотвинської селищної ради;

Договір на виконання науково-дослідної роботи «Розроблення схеми санітарної очистки населених пунктів Тур'є Реметівської сільської ради Ужгородського району Закарпатської області» (науковий керівник – к.держ.упр., доц. В.Ю. Пересоляк). Фінансування – 49,5 тис. грн. за рахунок коштів Тур'є Реметівської сільської ради;

Грантова угода на дослідження «Моніторинг геостаціонарних супутників за допомогою оптичних телескопів» (науковий керівник – доктор філософії В.І. Кудак). Фінансування – 1093,1 тис. грн. за рахунок коштів Шанхайської астрономічної обсерваторії.

Також слід відмітити, що в 2023 році розпочалась реалізація двох міжнародних наукових грантових проєктів:

«Розширення можливостей високих технологій для закладів вищої освіти» (акронім проєкту: Skills2Scale). Метою проєкту є сприяння інституційному залученню та змінам, зміцнення партнерства, сприяння розвитку інновацій та бізнесу, підвищення якості інноваційної та підприємницької освіти, а також підтримка обміну знаннями. Проєкт спрямований на розвиток кваліфікованої робочої сили у сфері технологій Beyond 5G, що допоможе стимулювати інновації та економічне зростання. Головний менеджер проєкту – д.мед.н., проф. І.С. Миронюк. Фінансування за рахунок коштів Європейського інституту інновацій та технологій (European Institute of Innovation and Technology (EIT));

«П'єзоелектричність в 2D-матеріалах: матеріали, моделювання та застосування» (акронім проєкту: Piezo2D). Основною метою проєкту є створення технології для забезпечення локального виробництва електроенергії (мікрогенератори) від нано- до мікрорівня для живлення нано- та

мікропристроїв. Координатор проєкту – д.ф.-м.н., проф. Ю.М. Височанський. Фінансування – 1844,2 тис. грн. за рахунок коштів Європейського агентства з наукових досліджень (European Research Executive Agency (REA)) відповідно до повноважень, делегованих Європейською Комісією.

Упродовж 2023 року науково-педагогічними працівниками виконувалися 103 ініціативні кафедральні науково-дослідні роботи на 108 кафедрах 19 факультетів університету та двох навчально-наукових інститутів.

Результати досліджень наукових та науково-педагогічних працівників університету оприлюднено у монографіях, наукових статтях, навчальних посібниках і підручниках. За звітний період науковці університету видали 71 монографію, 17 підручників, 55 навчальних та 203 навчально-методичних посібників, 6 довідників, 100 збірників наукових праць, у тому числі 73 випуски періодичних фахових видань з категорії Б (23 видання), серед яких 37 випусків «Наукових вісників УжНУ» з 12 серій. Також науковцями університету у 2023 році опубліковано 1517 наукових статей та 1290 тез доповідей на наукових конференціях.

У звітному році науково-педагогічні працівники активно публікували статті у виданнях, індексованих у міжнародних наукометричних базах даних «Scopus» та «Web of Science». Це, зокрема, 344 публікацій у «Scopus» та 220 публікацій у «Web of Science». Колективам авторів здійснено преміювання на суму 2 млн. 382 тис. грн. за статті, що були опубліковані в наукометричних базах «Scopus» та «Web of Science».

Упродовж 2023 року в Ужгородському національному університеті було організовано і проведено 86 наукових заходів, а саме: всеукраїнських конференцій – 17, міжнародних конференцій – 42, всеукраїнських конференцій молодих вчених та студентів – 5, міжнародних конференцій молодих вчених та студентів – 2, семінарів – 5, вебінарів – 6, круглих столів – 2, шкіл – 6, симпозіумів – 1.

В аспірантурі за 22 спеціальностями навчається 988 аспірантів, 32 здобувачі кафедр та 24 докторанти:

342 – очна форма навчання (денна, вечірня) за державним замовленням;

646 – денна, заочна форми навчання за кошти фізичних та юридичних осіб.

До аспірантури у 2023 році було зараховано 397 осіб: 74 – за державним замовленням; 323 – за кошти фізичних та юридичних осіб.

Навчання в аспірантурі завершило 102 аспіранти, 5 докторантів, 4 аспіранти в термін захистили дисертації.

Науково-педагогічні працівники ДВНЗ «Ужгородський національний університет» упродовж 2023 року стали авторами 33 патентів України на винахід та корисну модель, із яких 13 – патентів на винахід, 20 – патентів на корисну модель. Слід також відмітити, що одержано 13 висновків про відповідність винаходу (корисної моделі) умовам патентоздатності за результатами кваліфікаційної (формальної) експертизи, із яких 5 – висновків на винахід, 8 – висновків на корисну модель.

Відповідно до Постанови президії Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки (від 04 листопада 2022 року № 6) 8 молодим вченим ДВНЗ «УжНУ» призначено стипендії Кабінету Міністрів України:

д.ю.н. Заборовському Віктору Вікторовичу;
д.ю.н. Менджул Марії Василівні;
д.т.н. Поліщуку Володимиру Володимировичу;
к.х.н. Погодіну Артему Ігоровичу;
к.х.н. Філепу Михайлу Йосиповичу;
к.х.н. Король Наталії Іванівні;
к.х.н. Куту Миколі Михайловичу;
доктору філософії Бабуці Тетяні Ярославівні.

Постановою Верховної Ради України від 01.12.2022 року № 2791-ІХ «Про призначання іменних стипендій Верховної Ради України для молодих вчених – докторів наук» іменну стипендію Верховної Ради України призначено д.ю.н., професору кафедри цивільного права та процесу Менджул Марії Василівні.

У 2023 році з метою стимулювання інноваційної та підприємницької активності у середовищі студентів та молодих вчених відбувся щорічний конкурс «Стартап – УжНУ: Інновації заради майбутнього!». До фінального етапу дійшли 10 проєктів, які створили представники стоматологічного, медичного, економічного, фізичного факультетів, факультетів математики та цифрових технологій, здоров'я та фізичного виховання, туризму та міжнародних комунікацій, післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки.

Перемогу здобули два проєкти: проєкт «Аутсорсингова модель виготовлення навігаційних шаблонів для ендодонтії» Мирослава Гончарука-Хомина, асистента кафедри ортопедичної стоматології стоматологічного факультету. А також проєкт «Логер газів» Миколи Біланчука, студента фізичного факультету.

Друге місце здобули два проєкти: проєкт «Легендарними стежками Закарпаття» Руслани Кривенкової, представниці факультету туризму та міжнародних комунікацій. Та проєкт «Цифровий підхід до об'єктивізації потреби в стоматологічному лікуванні та плануванні майбутніх втручань» команди зі стоматологічного факультету: Марія Білей, Мар'яна Сушкова, Михайло Ньорба-Бобиков.

Третє місце здобули два проєкти: проєкт «All IoT» Тараса Гряділя, представника факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки. А також проєкт «Comfort city» Тетяни Спірін та Анастасії Топчі, студенток факультету здоров'я та фізичного виховання.

Слід відмітити, що за результатами проведення II туру Всеукраїнського конкурсу наукових робіт серед молоді імені Олександра Яременка «Актуальні проблеми молодіжної та сімейної політики», секція «Розвиток молодіжного волонтерського руху» перше місце здобули студентки третього курсу філологічного факультету спеціальності «Українська мова і література. Англійська мова і література»: Христина Ігнат та Іванна Кельман. Також,

Диплом I ступеня одержала студентка першого курсу ОС магістр 227 «Терапія та реабілітація» – Вікторія Красна у секції «Формування культури здорового способу життя молоді».

Наукова бібліотека обслуговує близько 21 тис. користувачів. Усі бібліотечні процеси книгозбірні – комп'ютеризовані, в її роботу запроваджено бібліотечну електронну програму «УФД/Бібліотека», яка є українським інформаційним продуктом, рекомендованим для застосування МОН України.

Книгозбірня є активним наповнювачем університетського репозитарію. Так, зокрема, упродовж 2023 року до електронного архіву <https://dspace.uzhnu.edu.ua> було завантажено понад 4515 статей з Наукових вісників УжНУ.

Упродовж 2023 року Науковою бібліотекою УжНУ були надані наступні послуги:

підготовлені довідки для проходження конкурсу на вакантні посади для викладачів УжНУ – 158;

започатковано новий проєкт «Веб-портфоліо науковців УжНУ» – зібрано інформацію про 430 науковців;

перевірено на плагіат 472 наукові роботи;

оцифровано 109 Наукових вісників УжНУ;

передплачено та надано (до 30.12.2023 р.) доступ користувачам до сайту CulOnline.com.ua. – ТОВ «Центр учбової літератури» (містить 1307 назв електронних аналогів підручників);

проведено моніторинг публікаційної активності науковців та співробітників ДВНЗ «УжНУ» на основі наукометричних баз даних «Scopus», «Web of Science» та Google Академія, за результатами якого було ініційовано ряд наказів про усунення недоліків у профілях науковців у згаданих пошукових системах, а також впорядкування профілів на платформі ORCID;

проведено в онлайн-форматі круглий стіл за темою «Адаптація книгозбірень України до умов цифрового суспільства»;

відремонтовано приміщення читальної зали гуртожитку №4, площею понад 100 м² за грантовою підтримкою Міжнародної організації (МОМ);

підготовлено ряд відеоматеріалів співробітниками підрозділу про Наукову бібліотеку УжНУ.

Враховуючи зазначене вище, Вчена рада ухвалила:

1. Проведену колективом ДВНЗ «УжНУ» науково-дослідну роботу за звітний період вважати задовільною. Звіт проректора з наукової роботи затвердити.

2. Науково-дослідній частині, заступникам деканів з наукової роботи, керівникам наукових підрозділів і кафедральних наукових груп забезпечити якісне та своєчасне виконання тематичних планів наукових досліджень у 2024 році.

3. Науково-дослідній частині спільно із заступниками деканів з наукової роботи, керівниками наукових підрозділів і кафедральних наукових груп ініціювати процес подання проєктних заявок для отримання грантів в межах міжнародних наукових програм, зокрема таких, як «Horizon Europe», EIT Urban Mobility, COST, EUREKA, Erasmus+KA2.

4. Контроль за виконанням рішення покласти на проректора з наукової роботи Миронюка І. С.

Голова Вченої ради,
ректор ДВНЗ «УжНУ»,
д.мед.н., професор

Володимир СМОЛАНКА

Вчений секретар,
к.т.н., доцент

Олена МЕЛЬНИК